

PUBLIC ENEMY NR 1

ANMELDELSE AF
BENNY LIHME

Henrik Höjer:
Al Capone. Gangsteren og den amerikanske drøm.
På dansk ved Lise Schmidt Mahler.
Gads Forlag,
370 sider, kr. 299,-.

Den svenske historiker og journalist Henrik Höjer har skrevet det meste af bogen om gangsteren Al Capone (1899-1947) på Kungliga biblioteket i Stockholm. Han har svært ved at skjule begejstringen over det magiske i at sidde i de kongelige lokaler og downloade numre af 1920'ernes og 30'ernes *Chicago Tribune*. Indeholdende sansenære og velskrevne journalistiske reportager, om hvem der skød hvem hvor i Chicagos underverden "dengang".

I Höjers veloplagte og velskrevne indledning om berømmelsen/myten/ikonet Capone jubler han over *Tribunes* hjemmeside og arkivet dér. Sammen med Chicagos meget-tidligt-helt-fremme-i-skoene-sociologer har avisartiklerne fungeret som minutiøse kilder, eftersom den 500.000 oplag store avis dækkede gangsterfænomenet omhyggeligt: ildkampe, begravelser, bryllupper, retssager. Hvortil kommer bogens udmærkede fotodokumentariske billedside.

Måske er det forhold, at historiker Höjer også er journalist positivt medvirkende til den vellykkede bog. Omend jeg et stykke inde i bogen gik lidt sukkerkold som læser og måtte bande over forfatterens for store forelskelse i kilderne. Med andre ord, bogens styrke kildemæssigt bliver på et tidspunkt til dens svaghed, fordi de mange skyderier og kulørte personer går fra en tekstlig gang i den til tomgang i den. For mange personer, episoder og for detaljeret = bogen kunne være endnu bedre, hvis den var blevet forkortet med 50 sider.

Som undertitlen angiver – gangsteren og den amerikanske drøm – ses også denne onde men samtidigt folkekære gangster (gratis suppe til de hjemløse!) som et resultat af den amerikanske kultur og dens dyrkelse af en self-made man, som arbejder sig op fra bunden af samfundet. Capone voksede op i Brooklyn under rimelige italienske familieforhold, men kom i dårligt selskab i en tid, hvor italienerne var strømmet til USA siden 1880'erne og vel nok var den mest foragtede indvandrergruppe i Amerika (nå ja, italienerne på deres side kaldte sicilianerne for afrikanere eller sorte italienerne).

Som et fortidigt ekko fra Blågårds plads, skar Al Capone selv på et tidspunkt gennem etnicitetsfnidder-fnadderet med udtalelsen: "Jeg er ikke italiano, jeg er født i Brooklyn." Hvortil kan tilføjes, at Capone efter nogle år i fængsel endte sine dage i Miami i den pragtvilla, han havde købt i 1928.

Flere fine afsnit i Al Capone biografien er helliget jazzens store betydning i Chicagos byliv. Ifølge Henrik Höjer opstod jazz i Chicagos South Side, hvad de muligvis ikke er helt enige i andre steder, f.ex. i New Yorks Harlem. Anyways, pointen i Höjers bog er god nok og velunderbygget: jazzmusikere var i mange tilfælde mere end tæt på byens gangstere, ja, i nogle tilfælde "ejede" gangstere nærmest musikerne. I det hele taget var afstanden mellem byens lovlydige borgere og gangsterne ikke så stor, især ikke i forbudsti-

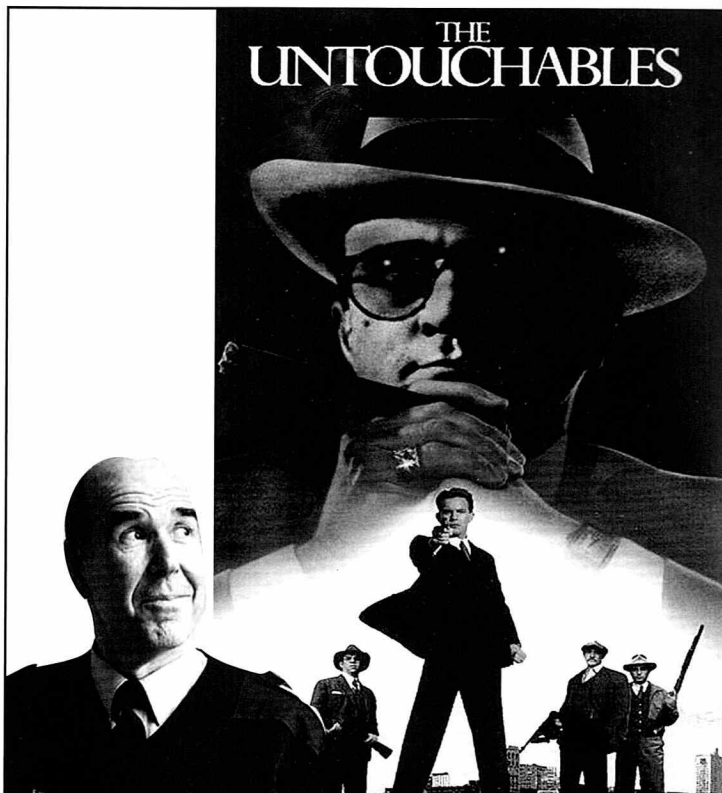
den. Mezz Mezzrow optræder således som kilde i flere af bogens sammenhænge, den Mezzrow der sammen med hans venner dannede en ungdomsbande i Chicagos Northwest Side.

Mens Henrik Höjers tekst er anbefalelsesværdig, står bogens forord af tidligere chefpolitiinspektør Per Larsen i et grelt modsætningsforhold til bogen. Hvor bogens bagsidetekst betegner Larsens forord som nogle ord, der trækker nogle "tankevækkende linjer fra fortidens amerikanske gangsterkriminalitet til nutidens bande-problemer i Danmark", vil jeg mene det modsatte. Forordet er blot for intellektuel virksomhed! Det virker som om Larsen har pyntet lidt på et alment oplæg om organiseret kriminalitet holdt i en politimæssig sammenhæng.

Jamen, hvad så med "Al Capone-metoden" (titlen på Per Larsens forord). Om denne metode (paradoksalt nok opkaldt efter en gangster og ikke efter en politimand!) hævder Larsen, at den bliver stadig mere anvendt i kampen mod banderne herhjemme med "stedse gode resultater."

For det amerikanske politi var gode resultater bl.a. en dom til Capone i 1931 på 11 års fængsel for skatteunddragelse. Mig bekendt er ikke én eneste bandegangster herhjemme blevet idømt fængselsstraf efter "Capone-metoden" – Jørn Nielsen, Bent Svane Nielsen m.fl. går frit omkring – spiser sushi, optræder i morgen tv osv. Hverken de eller andre "centrale personer" er pga "Capone-metoden" blevet "pillet af banen", som det hedder i den folkekære Larsens jargon.

Skulle forordet have været spændende og relevant, kunne man, udover at kræve dokumentation for Capone-metodens effektivitet, også have bedt Larsen om at trække nogle paralleller mellem forbudstiden i Chicago og gangsternes guldalder og vores egen hash forbudstid, hvor rockergrupper og indvandrerbander stortrives. For som der står i den hovedtekst, som Per Larsen næppe kan have læst, var forbudet fra 1920 betingelsen for den moderne organiserede kriminalitets opståen i USA. Skulle man evt. kunne hævde noget tilsvarende i forbindelse med hash forbudet i vor tid?

Når den danske politi top de sidste par år har meldt ud til offentligheden, hvor effektiv politiets indsats er i forhold til bander som Hells Angels og Bandidos, har den pressevenlige overskrift været "Al Capone-metoden". Politiet rammer de danske bander på skattesnyd, som det også var tilfældet med Capone i 20-30'ernes Chicago.

Det er et mærkeligt brand på en politi metode, for Al Capone var jo navnet på gangsteren og gerningsmanden, ikke navnet på den betjent som fældede gangsteren. De, der har set én af versionerne af filmen *The Untouchables* (De Uovervindelige), f.ex. den med Robert de Niro og Sean Connery, vil vide, at politiheltens navn var Eliot Ness.

Måske er det politiets PR-afdeling, som af publicitets hensyn har fået lederne i politiet til at hædre en gangster og drabsmands navn samtidig med at de ignorerer den kollega, som logisk set burde navngive politiets "nye" metoder overfor rocker banderne. Det er jo heller ikke patienterne, men lægerne, som giver navn til de store opdagelser i medicinens verden.

Google opslag på "Per Larsen-Al Capone" give en del hits. Under "Al Capone & Per Larsen" for eksempel et hit fra radioens P1 Faglitteratur, hvor Per Larsen vil fortælle om, hvorfor han "stadig finder Al Capone fascinerende og inspirerende".

Skulle det nu være et problem? Ja da, fordi den tidligere chefpolitiinspektør ved Københavns Politi og nu ansat i Københavns Kommunes bandeenhed, Center for Sikker By, gentagne gange, sammen med andre toppolitifolk som Kim Kliver, tordner mod de danske mediers glorificering af kendte rockere, som via denne heltedyrligelse i medierne får lettere ved at rekruttere nye unge medlemmer.

Unge gangsterspirer, danske som minoritetsunge, er historisk bevidste. I opdragelses øjemed ville det nok være bedre, at de fik deres opmærksomhed rettet mod Eliot Ness og ikke "Scarface", jvfr. de store filmplakater som en del gangster opkomlinge har hængende på væggen i deres hybler, hvad enten det er i hjemmet eller på en sikret ungdomsinstitution (forskellige versioner af "Scarface" er baseret på Al Capones liv og virke).